

CAN YOU HEAR ME?

MULTIPLE MEANINGS OF THE SOUND OF THE SHOFAR

RABBANIT SALLY MAYER

ח. להזכיר יום הדין הגדול ולירא ממנו, כמו שנאמר: "קרוב יום ה' הגדול, קרוב ומהר מאוד קול יום ה'..." יום שופר ותרועה" (צפניה, א').

ט. להזכירנו קיבוץ נדחי ישראל, ולהתאוות אליו כמו שנאמר: "והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול, ובאו האובדים בארץ אשור" וכו' (ישעיה, כ"ג).

י. להזכירנו תחיית המתים, ולהאמין בה כמו שנאמר: "כל יושבי תבל ושוכני ארץ, כנשוא נס הרים תראו וכתקוע שופר תשמעו" (ישעיה, י"ח).

2. רמב"ם הלכות תשובה פרק ג

הלכה ד - אף על פי שתקיעת שופר בראש השנה גזירת הכתוב רמז יש בו כלומר עוררו ישינים משנתכם ונרדמים הקיצו מתרדמתכם וחפשו במעשיכם וחזרו בתשובה וזכרו בוראכם, אלו השוכחים את האמת בהבלי הזמן ושוגים כל שנתם בהבל וריק אשר לא יועיל ולא יציל הביטו לנפשותיכם והטיבו דרכיכם ומעלליכם ויעזוב כל אחד מכם דרכו הרעה ומחשבתו אשר לא טובה...

3. תלמוד בבלי מסכת ראש השנה דף טז עמוד א ואמרו לפני בראש השנה מלכיות זכרונות ושופרות. מלכיות - כדי שתמליכוני עליכם, זכרונות - כדי שיעלה זכרוניכם לפני לטובה, ובמה - בשופר.

4. תלמוד בבלי מסכת ראש השנה דף כו עמוד א משנה. כל השופרות כשרים, חוץ משל פרה מפני שהוא קרן... גמרא:.... עולא אמר: היינו טעמא דרבנן - כדרב חסדא. דאמר רב חסדא: מפני מה אין כהן גדול נכנס בבגדי זהב לפני ולפנים לעבוד עבודה - לפי שאין

1. הרב סעדיה גאון, סדר תפילות ראש השנה (882-CE 942)

א. היום תחילת הבריאה שבו ברא הקב"ה את העולם ומלך עליו, ותקיעת השופר היא דרך קבלת המלכות, כי כך עושים למלכים, תוקעים ומריעים לפניהם להודיע את תחילת מלכותם. וכך נאמר: "בחצוצרות וקול שופר הריעו לפני המלך ה' " (תהילים, צ"ח).

ב. ראש השנה הוא היום הראשון לעשרת ימי תשובה, ותוקעים בשופר, להכריז ולהזהיר שכל הרוצה לשוב - ישוב, ואם לא יקרא תגר (אל יתלונן) על דינו.

ג. להזכיר את מעמד הר סיני שנאמר בו: "וקול שופר חזק מאד" (שמות, י"ט), ונקבל על עצמנו מה שקיבלו אבותינו אז ואמרו- "נעשה ונשמע".

ד. להזכירנו דברי הנביאים שנמשלו לתקיעת שופר. כמו שנאמר (יחזקאל, ל"ג) "ותקע בשופר והזהיר העם..."

ה. להעלות על ליבנו זיכרון חורבן בית המקדש וקול תרועת מלחמות האויבים, כמו שנאמר: "כי קול שופר שמעה נפשי, תרועת מלחמה" (ירמיהו, ד'), ונבקש מאת ה', על בנין בית המקדש.

ו. להזכירנו עקידת יצחק, שמסר נפשו לה', וכן אנחנו נמסור נפשנו על קדושת שמו. ויעלה זיכרונו לפנינו לטובה ביום הדין הוא ראש השנה.

ז. שנירא ונחרד ונשבור עצמנו לפני הבורא, כי כך טבע השופר מרעיד ומחריד, כמו שנאמר: "אם יתקע שופר בעיר ועם לא יחרדו" (עמוס, ג').

קטיגור נעשה סניגור.....שופר נמי מבחוץ הוא! - כיון
דלזכרון הוא - כבפנים דמי.

ובדברי קדש כתוב לאמר:

עלה אלהים בתרועה, וי בקול שופר:

ונאמר:

בחצרות וקול שופר, הריעו לפני המלך וי:

ונאמר:

תקעו בחדש שופר, בכסה ליום חגנו. כי חק
לישראל הוא, משפט לאלהי יעקב:

ונאמר, הללויה, הללו אל בקדשו. הללויה ברקיע עז:
הללויה בגבורתי. הללויה קרב גדלו: הללויה בתקע
שופר. הללויה בנבל וקנור: הללויה בתוף ומחול. הללויה
במנים ועגב: הללויה בצלצלי שמע, הללויה בצלצלי
תרועה: כל הנשמה תהלל יה הללויה:

ועל ידי עבדי הנביאים כתוב לאמר:

כל ישרי תבל ושכני ארץ, כנשא נס הרים תראו
וכתקע שופר תשמעו:

ונאמר:

והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול ובאו האבדים
בארץ אשור והנדחים בארץ מצרים, והשתחוו ליי
בהר הקדש בירושלים:

ונאמר:

וי עליהם יראה ויצא ככרך חצו, וי אלהים בשופר
יתקע, והלך בסערות תימן וי צבאות יגן עליהם: כן
תגן על עמך ישראל בשלומך:

אלהינו ואלהי אבותינו, תקע בשופר גדול לחרותנו, ושא
נס לקבץ גליותינו, וקרב פזורים מבין הגוים, ונפוצותינו
כנס מירפתי ארץ. והביאנו לציון עירך ברנה, ולירושלים
בית מקדשך בשמחת עולם. ושם נעשה לפניך את
קרבות חובותינו, כמצוה עלינו בתורתך על ידי משה
עבדך, מפי כבודך.

קאמור:

וביום שמחתכם ובמועדיכם ובראשי חדשכם
ותקעתם בחצרות על עלתיכם ועל זבחי שלמיכם,
והיו לכם לזכרון לפני אלהיכם אני וי אלהיכם:

כי אתה שומע קול שופר, ומאזין תרועה ואין דומה לך.
ברוך אתה וי, שומע קול תרועת עמו ישראל ברחמים:

5. תלמוד בבלי מסכת ראש השנה דף כו עמוד ב

גמרא. אמר רבי לוי: מצוה של ראש השנה ושל יום
הכפורים בכפופין ושל כל השנה בפשוטין. - והתנן:
שופר של ראש השנה של יעל פשוט!..... במאי
קמיפלגי? מר סבר: בראש השנה - כמה דכייף איניש
דעתיה טפי מעלי, וביום הכפורים - כמה דפשיט
איניש דעתיה טפי מעלי. ומר סבר: בראש השנה
כמה דפשיט איניש דעתיה טפי מעלי, ובתעניות כמה
דכייף איניש דעתיה טפי מעלי.

6. תלמוד בבלי מסכת ראש השנה דף לד עמוד א

אתקין רבי אבהו בקסרי: תקיעה, שלשה שברים,
תרועה, תקיעה. - מה נפשך? אי ילולי יליל - לעביד
תקיעה תרועה ותקיעה, ואי גנוחי גנח - לעביד
תקיעה שלשה שברים ותקיעה! - מספקא ליה אי
גנוחי גנח אי ילולי יליל. אי הכי, ליעבד נמי
איפכא: תקיעה, תרועה, שלשה שברים ותקיעה,
דלמא יליל וגנח! - סתמא דמילתא, כי מתרע באיניש
מילתא - ברישא גנח והדר יליל.

סדר שופרות:

אתה נגלית בענן כבודך. על עם קדשך לדבר עמם. מן
השמים השמעתם קולך. ונגלית עליהם בערפלי טהר. גם
כל העולם פלו חל מפניך, ובריות בראשית חרדו ממך.
בהגלותך מלכנו על הר סיני ללמד לעמך תורה ומצות,
ותשמיעם את הוד קולך, ודברות קדשך מלהבות אש.
בקולות וברקים עליהם נגלית, ובקול שופר עליהם
הופעת.

כפתוב בתורתך:

והיה ביום השלישי בהית הבקר ויהי קולת וברקים
וענן כבד על ההר וקול שפר חזק מאד, ויחרד כל
העם אשר במחנה:

ונאמר:

והיה קול השפר הולך וחסק מאד, משה ידבר
והאלהים יעננו בקול:

ונאמר:

וכל העם ראים את הקולות ואת הלפידים ואת קול
השפר ואת ההר עשן, וירא העם ויגעו ויעמדו
מרחק: